

Utoqqaat pillugit oqaaseqartartoq

2025-mi UKIMOORTUMIK NALUNAARUT

Qularnaatsumik pisariaqartitat iliuuseqafigineqartariaqavipput.

Inuiaqatigiit atugartuussusaat uuttortarneqartarpoq,

utoqqartaminnut qanoq iliorfiginnittarnerisigut.

Ullumikkut utoqqaat amerlasuut naleqassusermik toqqissisisimannginnermillu

pisinnaatiffitsik atorlugu atugassaqartinneqanngillat.

Tamanna politikkikkut akisussaaffiliivoq

– akisussaaffillu tamanna kivinneqartariaqarpoq!

Utoqqaat pillugit oqaaseqartartoq / Ældretalsmanden

Oqarasuaat / Telefon: +299 54 47 07 • E-mail: utoqqaat@nanoq.gl

Josefip aqqutaa B-749 • 3921 Narsaq, Kalaallit Nunaat, Grønland • www.utoqqaat.gl

Imarisaa

Aallaqqaasiut.....	3
1. Utoqqaat pisinnaatitaaffii ersernerlupput.....	4
2. Inatsisinut tunngasut	4
2.1 UPO inatsisaa kukkunilik	4
2.2 Inatsimmi allannguutissatut siunnersuuteqarneq	4
2.3 Inatsisitigut pisussaaffinnik malinninnginnerit – utoqqaat paaqqinniffiit nakkutilliisarnert – ernumassutiginninnerit.....	5
3. Utoqqaat atugarisaannik paasisassarsiorlunga angalanikka	5
4. Inuit innarluutillit pillugit oqaaseqartartoq – Tilioq – Utoqqaat innarluuteqarnerlu - Utoqqaat paaqqinniffiini ukiut killissarititaasut tikinneqarsimanngitsuni najugaqartitsisarneq	6
5. Tusagassiutit	7
6. Kommuninut suleqatigiinnissamut isumaqatigiissutit.....	7
7. IPPS - Inuit pisinnaatitaaffii pillugit siunnersuisoqatigiit	7
8. Utoqqarnut ulloritinneqartoq 1.oktober	8
9. Utoqqaat kattuffiat	8
10. Innuttaasunit saaffiginnissutit – Qitiusumik unammillernartut.....	8
10.1 Innuttaasut saaffiginnissutaat – unammillernartinneqartartut.....	10
10.2 Kommunit assigiinngillat.....	11
11. Aningaasaqarneq	12
11.1 Tapiissutit 2025-mut qaffanneqarnissaanut qinnuteqarneq, aningaasaqarniarnerlu	13
11.2 Aningaasaateqarfinnut qinnuteqarnerit.....	13
11.3 2026-mut tapiissutit appartinneqarput	14
11.4 2026-mut tapiissutaasut appartinneqarnerisa kingunerisaanik siunniussat tamaatinneqarput ..	14
11.5 Pingaarnersuilluni 2026 suliniutit ingerlanniarneqartut.....	15

*Quppernermi kingullermi, utoqqaat qanigisaasalu saaffiginnissutigisarsimasaanik issuaanernik ilanngussaqaar-
toqarpoq.*

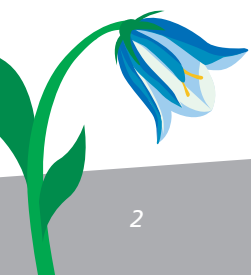
Saqqummersitsisoq: Utoqqaat pillugit oqaaseqartartoq – Josefip aqqutaa 749, 3921 Narsaq,
Kalaallit Nunaat – www.utoqqaat.gl

Saqqummerfia: Juni 2026

Allattoq: Utoqqaat pillugit oqaaseqartartoq Kiista P. Isaksen

Nutserisoq: UPO-p allattoqarfia

Assit: Utoqqaat pillugit oqaaseqartartoq

Aallaqqaasiut

Ukiunut 2025-mut nalunaarummi Utoqqaat pillugit oqaaseqartartoq UPO-mik, aamma Aningaasanut Inatsit Al-mik naalisarneqartarput.

Pingaarteqarpoq erseqqissariissallugu, uani nalunaarummi allaaseralugit saqqummiunneqartut, Kalaallit Nu-naanni utoqqaat inuunerannik atugarisaannillu tamakkiisumik saqqummersinneqanngimmata.

Utoqqaat amerlassut peqqissuullutik sapinnginnerminni kiffartuusseqataalutik inuiaqatigiinni sulii sullissipput. Pisinnaanermi kiffartuussivinni, peqatigiiffilerinermi, politikkerisut, il.il. inuiaqatigiit pitsaasumik ingerlaannar-nissaanut peqqissuunissaanullu sulii kivitseqataasut. Pisinnaasanut taama ittunut tikkuuppaatigut, utoqqaanerup toqqissisimanartumik ataqqinartumillu ingerlanneqarnissaa ajornarunnaarsinneqarsinnaasoq. Tamanna nersorne-qaatigalugu ataqqinaatigaat.

Innuttaasunik, utoqqarnik qanigisaasunillu oqaloqateqartarninni utoqqaat ukiuni amerlasuuni annertuunik unammilligassaqsimasut erserpoq. Inatsisit atuuttut, pisinnaatitaaffillu naqitatigut ersarikkaluartut, utoqqaat qanigisaasullu amerlasuut pisortaniit utaqqisariaqartarput, ikiorserneqarnissamut kiffartuunneqarnissarlun ilunger-suuteqaqqaartariaqartarsimasunik. Kommunit amerlavallaat utoqqaat paaqqinniffiit, utoqqarnut innarluutilin-nut nakkutilliinissamik pisussaaffimminik sumiginnaapput, tamannalu utoqqarnut sanngiinnerusunut taama atu-gassaqartinneqarnerat eqqarsaatigalugu akuersaarneqarsinnaanngilaq.

Ukiuni makkunani utoqqaat amerliortorneri inuuneqqortusiartortunilu, utoqqarnut kiffartuussinermi unammil-lernartut annertuut oqimaallereersullu nalunaarummi ersersinniarneqarput. Taamaammat utoqqaat, ukiunilu tulluittuni utoqqaliumaartussat, ikiortariaqalernerminni pitsaasumik ataqqinartumillu atugarissaartinneqarnissaa-avaqqunneqarsinnaanngilaq. Oqariartaaseqarpoq: Inuiaqatigiit atugartuussusaat ilisarnaaserneqartarput, utoq-qartaminnut qanoq atugassaqartitsinersut.

2025-mi Isumaginninnermut Naalakkersuisusoq tunuarmat, akisussaaffik Naalakkersuisut akornganni agguataar-neqarluni aqunneqartarpoq, piffissamilu sivisuuni Naalakkersuisoqarfik pisortaqarani, tamakkulu tamarmik oqaa-seqartarfiup ingerlanneranut sunniuteqarput. Isumaginninnermut Naalakkersuisoqarfik UPO-mut tunngasunik akisussaaffeqarpoq, utoqqaalli tungaannut sulii amigaatigaara suleqatiginnissusermik soqutiginnissusermillu piviu-sunngortitsillunilu takutitsinissaa. Neriorsuutigineqartarsimasut ulloq maanna tikillugu aaqqiivigineqanngillat, ta-mannalu naammaginngilaq.

Neriutigaara nalunaarut una aallaavigalugu, utoqqarnut atugassarititat pillugit iliuuseqarnissamut kajumilersitsil-luni allanngueqataajumaartoq.

Kiista P. Isaksen

Utoqqaat pillugit oqaaseqartartoq

1. Utoqqaat pisinnaatitaaffii ersernerlupput

Utoqqaat pisinnaatitaaffii Kaalaalit nunanni ersernerluttuupput, isumaqarluinnarpungalu illersorneqarnerunissaat anguniarlugu annertunungaartumik suliniarfigineqarnerusinnaanerit iliuuseqarfigineqarsinnaasoq, immikkut utoqqarnut pisinnaatitaaffiini FN isumaqatigiisummik soqannginnera uniffiginagu.

FN ataatsimeersuarnermini 16.december 1991, nunarsuaq tamakkerlugu utoqqarnut tunngaviusumik isumaqatigiisut akuersissutigaa (aalajangersagaq 46 / 91) taannalu isumassanik, nunatsinni utoqqaat pisinnaatitaaffiisa annertusarneqarnissaannut sakkussaqqissuusoraara.

Oqaaseqartartoqarfinnik allanik pilersitsisimanernik tunngaviveqarluni, ukioq 2020 aallarnferfigalugu inatsisitigut UPO pilersinneqarpoq. Ukuni makkunani unammillagassat oqimaatsut piulereerput, aammalu ukiuni tullinnguut-tuni annertunerulernissaat naatsorsuutigineqarsinaallutik.

Taamaammat tamanna pillugu ilaatigut 2025-mi Naalakkersuisussat ivertinneqarmata, tusagassiutitigut oqallissaa-rutugalugulu apequtigaa, sooq immikkut utoqqarnut Naalakkersuisoqartitsinissamik aalajangiussaartoqarsi-mannginnera, Inunnut innarluutilinnut aammalu Meeqqanut immikkut Naalakkersuisoqartitsisoqarsinnaappat.

Taassuma saniatigut oqaariartuutigissallugu pingaaruteqartippara, politikikkikkut qitiusumik Utoqqaat taperser-neqartarnissaanut inatsisissap ammaarluni kinguarsaqqinneqannginnissaa kissaatiginarmat, kingulliunneqartarne-rilu tamamaanga killiqartariaqarmat.

2. Inatsisinut tunngasut

Inatsisartut inatsisaat nr. 37 28.november 2019-meersoq § 7 naapertorlugu, UPO ukiumoortumik nalunaarummik, nalunaarummilu ukiup tullissaanut iliuusissamik pilersaarummik allaaserinnittussaataavoq.

2.1 UPO inatsisaa kukkunilik

UPO-tut sulinni inatsimmik tunngaveqarlunga sulinissara ingerlattussaavara, taamaattoq inatsimmik eqqumaffi-gineqanngitsumik eqqunngitsumillu 2025 ingerlanerani naammattuugaqarpunga.

Inatsisartut inatsisaat nr.30 13.juni 2023-meersoq, oqaaseqartartut Illersuisuniit Oqaaseqartartunut allanngortin-neqarneri akuersissutigineqarneri innersuussutigissavakka.

Inatsimmi taaneqartumi kalaallisut qallunaatullu assigiinngitsunik allassimasoqarpoq.

Kukkuneq uaniippoq, Inatsisip *kalaallisuuani* allassimasoqarmat, UPO-p allattoqarfia, Inuit innarluutillit oqaase-qartartuanik aqunneqassasoq. Tamanna eqqunngilaq.

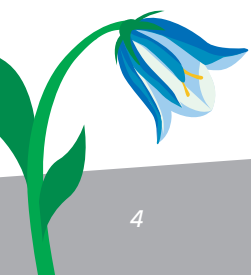
Inatsisartut inatsisaat nr.14 1.december 2021-meersoq naapertorlugu, UPO namminerisamik allattoqarfeqarnissaa-nut inatsisitigut allanngortinneqarluni akuersissutigineqarpoq.

Assigiinngissuteqarnera pillugu uparuaatitalerlugu, Isumaginninnermut Naalakkersuisoqarfimmut anngunneqar-nikkuvoq.

2.2 Inatsimmi allannguutissatut siunnersuuteqarneq

UPO-p Inatsisaani allannguutissatut siunnersuummik tunniussaarpunga, oqaaseqartartut allat assigalugit UPO annertunerusumik pisinnaatitaaffeqalernissaanut siunertaqartumik, minnerunngitsumik utoqqaat illersorneqarne-rusinnaalersinneqarnissaat anguniarlugu.

Allannguutissatut siunnersuutit, Isumaginninnermut Naalakkersuisoqarfimmut tunniussaq, ulloq manna tikillugu qisuariarfigineqanngilaq.

2.3 Inatsisitigut pisussaaffinnik malinninnginnerit – utoqqaat paaqqinniffiitut nakkutilliisarnerit – ernumassutiginninnerit

Namminersorlutik oqartussat nalunaarutaat nr. 49 31.august 2021-meersoq naapertorlugu, kommunit utoqqaat paaqqutarinniffiitut nakkutilliisussaataitaanerminnik ilivitsumik ilaannakortumilluunniit pisussaaffitsik malikkaat paasivara.

Nalunaarutip atuutilersinneqarneraniit ukiut sisamat qaangiutereersut, kommunimi ataatsimi nakkutilliisoqavissimannginnera paasillugu quaaarsaarnarpoq, inatsimillu malinninnginneq annertuumik ernumalersitsivoq, utoqqaat utoqqaat paaqqinniffiini najugaqartut eqqarsaatigalugit.

Ernumassuteqarneq minnerulinngilaq, taassuma saniatigut paasillugu, Qitiusumik Nakkutilliisussaataitasut, kommunit nakkutilliisarnerat qulakkeertarsimanngimmassuk.

Innarluutilinnut oqaaseqartartoq peqatigalugu, isumannaarinnilluni nakkutilliisussaataitaanerit naammassineqartannginneri tunngavigalugit, Isumaginninnermut Naalakkersuisumut aammalu Peqqissutsimut inunnullu innarlutilinnut Naalakkersuisumut, annertuumik ernumassuteqarnitsinnik imaqartunik ilungersunartumik inissisimasoqarnera pillugu anngussaarpugut.

Akissuteqaat tiguneqarnikuuvuq, taannalu amigarinarpoq, suliassaavoq saneqqunneqarsinnaanngitsaq, tamannalu aalajangiusimavara.

Angerlarsimaffimmi ikiorteqartitsarneq minnerunngitsumillu sulisussaqaarnikkut amigaateqartuarterneq, angala-sarninni naammattoortagara. Qulequtaq initooq qajannartoq, ulluinnarni utoqqarpassuarnut pitsaanngitsumik kalluaajuartoq, tamanna aamma UPO-mut saaffiginnissutaasartuni inituvoq.

Pisortanut ikiorsiisarnermi inatsitigut 2022-mi allanngortinneqarmat, angerlarsimaffinni ikiorteqartitsisarnermi nalunaarut 1994-meersoq naleqqussaavigineqanngilaq, tamassumalu kinguarsaqqinneqannginnissaa pingaaruteqarpoq.

Naluanarut ullutsinnut tulluutinngilaq, sulisussaaruttarneriinnarmullu tunngassuteqaannarani, nutaamillu iluarsartuuffigineqarnissaanut utoqqaat pisinnaatitaaffiisa ersarissarneqarnerunissaanut piumasaqaateqarluni.

UPO-mut innuttaasunit saaffiginnissutini ammalu paasisani allani, pingaartumik isumaginninnikkut inatsit aammalu utoqqaat isumassorneqartarneri pillugit, ataasiinnaanngitsumik kommuninut ataasiakkaanut allakkanik pisariaqarlunartunik ernumassutiginninnermik imaqartunik apuussaqaartarpunga. Ernumassutiginninnermi Qitiusumik Nakkutilliisoqarfik tamatigut ilanngunneqartarpoq.

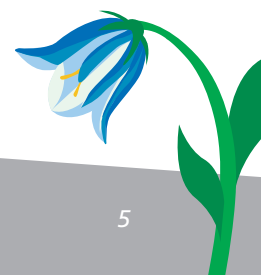
3. Utoqqaat atugarisaannik paasisassarsiorlunga angalanikka

2025-mi utoqqaat atugarisaannik paasisassarsiorlunga, pisinnaatitaaffinnillu paasisitsiniaanerit pilersaarutigisanni ilaannai piviusunngortippakka.

Qaqortoq, Tasiilaq, Nuuk taakkualu nunaqarfittaanut attuumassuteqartut, utoqqarnut, utoqqaat illuinut, inuutaasunut ataatsimiisitsinerit ingerlattarlugit. 2025-mi angalaffigisimasani nalunaarusiat nittartakkami www.utoqqaat.gl nalunaarusiat atuarneqarsinnaapput.

Kujataani piffiit pingasut silap akimmisaartitsinera pissutaalluni piviusunngortinneqanngillat, aammalu AI-mit ta-piissutaasut ukiup sinneranut pingaarnersiuisariaqarnermik peqquteqartumik, kiisalu Kommune Qeqertalik utoqqaat paaqqinniffiitut samminerusut piviusunngortinneqaratik.

Taakkua saniatigut Inatsisartut Ombudsmandiata, Nuummi utoqqaat illuani paaqqutarinniffianut misissuiartornisaminut alaatsinaatsutut peqatiserinninnera, angalanissamut matussusiisinnaasoqanngimmat, piffissaalatsinermillu peqquteqartunik piviusunngortissinnaanikuunagu.

4. Inuit innarluutillit pillugit oqaaseqartartoq – Tilioq – Utoqqaat innarluuteqarnerlu - Utoqqaat paaqqinniffiini ukiut killissarititaasut tikinneqarsimanngitsuni najugaqartitsisarneq

Tilioq aqqissuussaani Inuit innarluutillit atugaat pillugit ataatsimeersuartitsineranut peqataavunga. Qulequtaq Utoqqaat innarluuteqarnerlu, atugassarititat pillugit kommunit paasisassarsiorfigereerlugit, pissusiviusunik aallaaveqartunik saqqummiussaqaarlungalugit oqallissaaruteqarpunga. Oqallissaarut nittartakkami www.utoqqaat.gl nutaarsiassat atuarneqarsinnaavoq.

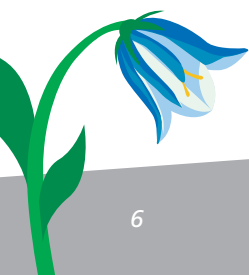
Maluginiarnarpoq, kommunit ilaat suliasamat ilisimasani isumalluuteqartuni pisinnaatitaaffinnik eqqumaarinnittoqartoq, taamaakkaluartoq aamma paasivara tamatigoortuusannitsoq eqqumaffigineqartanngitsorlu, utoqqaat pisinnaatitaaffigimassuk qanorluunnit ukioqaraluaanni, innarluutillit inatsit naapertorlugu tapserneqarsinnaasarnertat. Tamatuma kingunerisarpaa, utoqqaat sanngereersut arajutseqaneqartarnertat pisinnaatitaaffinnillu ilisimatinneqartartussaannermik malititsisoqartannginneq.

Sumiiffinni allamik tulluunnerusumik neqeroorutissaqartitsisannginneq peqqutigalugu, innuttaasut utoqqalinersiaqarsinnaatinaarnermut ukiut killissarititat tikinneqarsimanngitsuni annertuumik innarluuteqarnertik aammalu ikiorsetariaqarnertik peqqutigalugu, allatut ajornartumik kommunit utoqqaat paaqqinniffiinit inissiisoqartarpoq.

Tamanna innarluutillit pisinnaatitaaffiik annertuumik uniuineruvoq, aammalu tamassuma kingunerilugu, atuisussarpiaat utoqqaat pisariaqartitsisut, najugaqartuunissamat utaqqisitsisariaqalersarneq, tamassumalu annertuleraluttuinnarnissaa naatsorsuutiigiinnarneqarsinnaavoq.

Taamaammat uggornarpoq paasillugu ukiuni arlalinni utoqqaat illuinik sanaartornermik kommunit ingerlataqarsimannginnerat, utoqqaat amerlanerulernerini inissamik utaqqisussaajumaartut qaffannissat naatsorsuutiginnarmat.

Inuit innarluutillit pillugit oqaaseqartartumut aqqissuussamat pitsaalluinnartumut peqataatitsinera annertuumik qujamasuutigaa, ugguna aammaarlunga qujaniarninnik anngussiviginissaa pissusissamisoorpoq, utoqqaat innarluutillit puigorneqannginnissani annertuumik suliniuteqarnera pillugu.

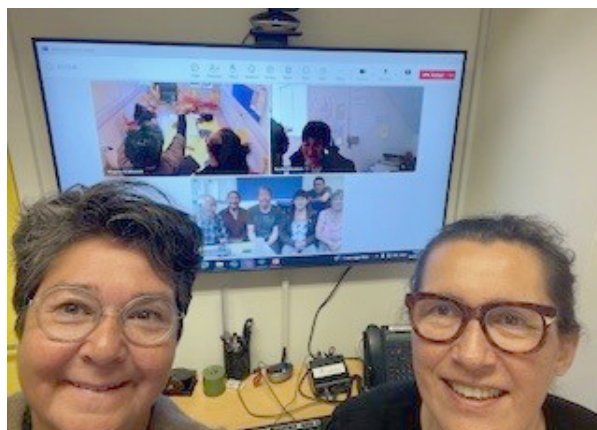
5. Tusagassiutit

Ukiup ingerlanerani utoqqaat atugaat pissutsit akuersaaruminaatsut, akuersaarneqarsinnaanngitsullu pillugit arlallit qisuariarfigaakka, pissutsillu ilorraap tungaanut saatinneqarnissaat siunertaralugu, arlaleriaqalunga susasaqartunut kajumissaaruteqartarlunga. Ilaatigut makkua pingaartutut taaneqarsinnaapput:

- ▶ 2025-mi KNR akunnermik sivissusilimmik UPO-p suliassaarfia pillugit apeqqarissaarpoq. Tassani ilisimatitsisutigaara utoqqaat inooqataanerminni suut saaffiginnissutigisarneraat, aammalu suut ulluinnarni inooqataanerminni taakkununga sunniuteqaqataasarnersut.
KNR taama saaffiginnissuteqartarnera nuannaarutigisarpa, naak taamaalinerani ajornartorsiutaasut “nutaarsiassani ilisimaneqareertaraluartut”. Tusagassiutit atornissaat immikkut pingaartitaraara, ukiuni tulluittuni utoqqaat amerliartuinnartussaammata, paarlattuanik sulisinnaasut ikiliartortut. Utoqqaat tungaanut sullissineq suli ajornakusoortuinnarpoq. Taamaammat taama ineriartorneq susasaqartunik aammalu politikikkut annertunerusumik aallunneqartariaalluni.
- ▶ Sinerissami utoqqaat paaqqutarinniffiisa ilaanni, puigortunngortunut immikkoortortaami najugaqartoq igalaakkut nakkarnermini ajunaarpoq, igalaamut qajaannaarsaatip ajornera peqqutigalugu. Pisimasoq ersersitsivoq puigortunngortunut qanoq qajannartigisumik inissimasinnaanerini, kiisalu sulisusoqarnerup tungaanut isumannaatsuutitsinissamut pitsaanngitsumik inissimasoqartarneranik.
- ▶ Qaanaami LOKAL RADIO FM STEREO saaffiginnissuteqarnera tunngavigalugu, akunneq ataaseq affarlu atorlugu toqqaanartumik aallakaatitami, utoqqaat pillugit oqaaseqartartutut suliassaarfik pisussaaffiillu saqqummiuteriarlugit apeqqarissaarfigineqarneq nuannerluinnartumik ingerlappara.

6. Kommunitut suleqatigiinnissamut isumaqatigiissutit

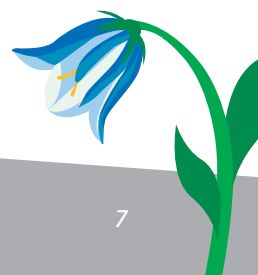
UPO-tut atuutilerninniit, minnerunngitsumik AI-mit taipiissutit appasinneri, nunagisatsinnilu isortoorsuarmi sumiiffiit tikiinnariaasanninneri peqqutigalugit, isummernikuuvunga digitalitigut attaveqaatit atorlugit utoqqaat naapittarumallugit. Nalunaarusiap uuma suliarinerani piviusungortippara, kommunit tamakkerlugit suleqatigiinnissamut isumaqatigiissusiorfigineri. Suleqatigiinnissamut isumaqatigiissusiornerit qiterivaat, sumiiffinni utoqqaat inuuniarnikkut atugaasa pitsaanerulersinnissaat siunertaralugu, kommunit ataasiakkaarlugit isumaqatigiissusiorfigineri. Isuma-qatigiissusiorsimasat ilaat nittartakkmi **www. Utoqqaat.gl** nutaarsiassat atuarneqarsinnaapput.

7. IPPS - Inuit pisinnaatitaaffii pillugit siunnersuisoqatigiit

UPO oqaaseqartartut allat assigalugit, IPPS inatsisaa tunngavigalugu aalajangersimasumik ilaasortaatinneqanngilaq, taamaattoq siunnersuisoqatigiit ataatsimiittarnerini UPO kisiartaalluni alaatsinaatsitatut peqataatinneqartarpoq, tamannalu naammaganngilaq. Isumaqpunga UPO suliani aalajangiiffigisassani, tusarniaaffiginneriinnarni pineqasanngitsoq, aammalu piviusorsioortunik peqataatinneqarluni aalajangeeqataasinnaatitaasariaqartoq. Taamaammat UPO aalajangersimasumik oqaaseqartartut allat assigalugit ilaasortanngortinneqarnissaa sulissutigaa, tamannalu IPPS tunganiit ilaleneqarnera pitsaasuvoq, aammalu Inatsisartut aqqutigalugit akuerneqarnissaa.

Siunnersuisoqatigiit kaammattuuteqarneratigut, UPO siunnersuisoqatigiinnut ataavartumik ilaasortanngortinneqarnissaanut tunngavilersuutigineqartut, Isumaginninnermut Naalakkersuisoqarfimmut tunniunneqarnikuupput.

8. Utoqqarnut ulloritinneqartuq 1.oktober

FN 14.december 1990 (aalajangersagaq 45/ 106) naapertorlugu akuersissutigineqarpoq 1.oktober utoqqarnut ulloritinneqartassasooq taannalu 1991 aallanerfigalugu ulloq malunartiniarneqartarnera aallarnerneqarpoq. Ilisimavara utoqqarpassuarni ulloq taanna qilanaarineqartartoq, aammalu sumiiffinni assigiinngitsuni utoqqarnut malunnartinniarneqartartoq. 2025 ulloq eqqorlugu oqaaseqartartutut tusagassiutitigut sinerissami utoqqaat tamarlunnaasa ataqqillugit pilluaquakka.

9. Utoqqaat kattuffiat

Utoqqaat kattuffiat AI-mit 2025 nuna tamakkerlugu utoqqarnut ataatsimiisitsinissaminut tapiiffigineqarpoq, tasunga atillugu kattuffiup alaatsinaatsitatut peqataaqqullunga aggersarpaanga. Taamaalinerani ilisimatitsissutigisariaqarnikuuara angalanissamut aningaasartuutissat tapiissutit iluanni matussutissaqartinneqanngimmata najuullunga peqataasinnaananga, peqataassagumalu digitalit aqqutigalugit peqataasinnaallunga. Pilersaarutit aallarteruttortut, Inatsisartunut nutaamik qinersinerup kingorna AI-mit tapiissutaasut peerneqarput. Tamanna anner-tuumik ajuussaarnartuutippara. Naliliinera naapertorlugu unitsinneqarnera uggornatuuvooq isumaqarluinnarama, nunatsinni utoqqaat atugarisaat pillugit oqalillinnissap pisariaqartinneqarnera aatsaat taama pingaaruteqartigi-galuarmat.

10. Inuttaasunit saaffiginnissutit – Qitiusumik unammillernartut

► Aallaqqaasiut

Saaffiginnissutit immikkut nalunaarummi samminissaat pingaartippara, soorlu siuliani taariigara, inatsisit pisin-naatitaaffinnillu naqitatigut piugaluartut, ersersikkusukkakku utoqqaat ukiuni makkunani qanoq atugassaqartin-neqarnerut, naak assiliaq tamakkiisuunngikkaluartuq.

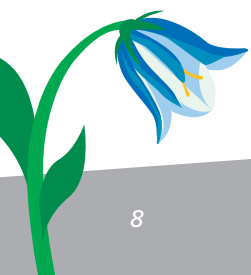
2024 saaffiginnittut 118 amerlassuseqarput, 2025 148 qaffapput, sapaatip akunneranut saaffiginnittartut 3-it amerlassuseqartarlutik.

Ukioq manna saaffiginnissutit malunnaatilimmik takutippaat Kalaallit nunaanni utoqqaat qanoq atugassaqartine-qarnerut.

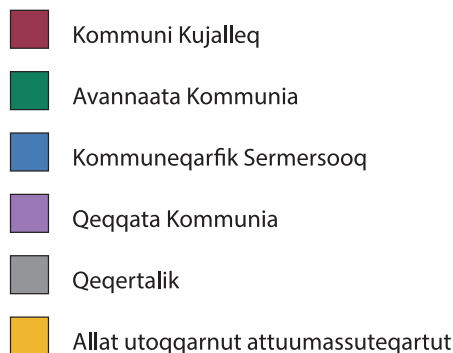
Kommuniniit tamanit, misinnarpoq atasuinnarmik paaqqutarinninnernut isumassuineru nilu naammaginangitsu-mik unammillernartoqartuq, aammalu inatsisitigut aaqqissuussaanikkut amigartumik sullissinerit ingerlanneqar-tut.

Takuneqarsinnaavoq, ataasinnaangitsumik taama pisoqartoqartartoq. Aaqqissuussaanikkut ajornartorsiortoqar-poq, tamanut eqquisumik pingaartumik innuttaasunut sanngiinnerusunut tutsinneqartartunik. Utoqqaat amerla-suut taakkualu qanigisaat aaqqissuussaanermi kisimiivittutut misigisarput, naak taakkuugaluartut taparserneqar-lutillu illersoneqarnerusussaagaluit.

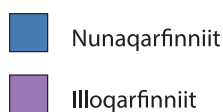
Saaffiginnissutit amerlanerpaartaat tassaagajupput, pisinnaatitaaffinnut tunngassuteqartut, naapertuutinngit-sumik pisortaniit sullinneqannginnermik tunngaveqartut. Taama ingerlarsoqarnera politikikkut iliuuseqartoqar-nissaanik takutitsisvoq.

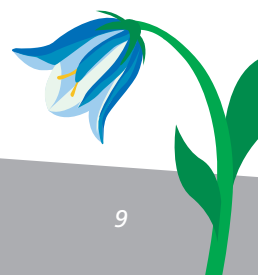
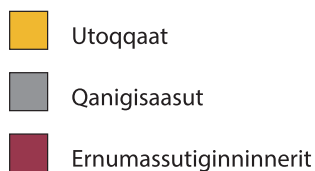
2025-mi saaffiginnissut kommuninit sorlarnit kisitsisinngortinneqarneri, aamma allaniit utoqqarnut sammitinneqartuni saaffiginnissutit, soorlu ernumassutiginninnermik, pisorta qarfinniit, sullissisunit ataasiakkaani il.il

Utoqqaat qanigisaallu illoqarfinniit nunaqarfinniillu saaffiginnissimasut kisitsinngortinneqarneri. Uani ilanngunneqanngillat allat utoqqarnut attuumassuteqartunik saaffiginnissutit allaaneersut. Malugeqqullugu nunatta kangianiit saaffiginnissutit tigusaqarnikuunngimmat.

Utoqqaat imminnut pillutik, qanigisaasunut, aamma utoqqaat atugaannut ernumassutiginninnermik, kisitsisinngorlugit.

10.1 Innuttaasut saaffiginnissutaat – unammillernartinneqartartut

Pisortat ingerlatsinerminni inatsit naapertorlugu UPO ingerlatsisussaataavaq, taamaammat pingaartinneqarpoq utoqqarnut saaffiginnissutit piaartumik torer-sumillu akissuteqarfiginissaat, saaffiginnissutit akissu-siornissaannut pingaartumik siunnersuinemik ilitser-suinermillu akissusiulinnginnermi, saaffiginnissutaasoq tunngavigalugu pisinnaatitaaffii naapertorlugit misis-soqqissaarneqartarput tamannalu piffissamik aamma atuiffiusarluni. Erseqqissaatigineqassaaq, ataani qule-quttat kommuninit tamanit atuuttuusanngimmata.

► Isumassuinnginneq paaqqutarinninnginneq, sulisussaqaarniarnerlu amigartoq

Utoqqarnut paaqqutarinniffinni, angerlarsimaffimmi ikiorteqartitsisarnermi sulisussaqaarnikut amigaateqartuar-neq tassaammat unammillernartut ilungersunarnerpaat.

- Piffeqartarpoq, sulisussaqaanngivittarneq – allaat unnuami
- Utoqqaat passuttariaqartut aammalu nakkutigineqartariaqartut sivisuumik immiiniiginnarneqartarput
- Pisortat akisussaaffimminnik naammassinnginnerat peqqutigalugu, utoqqarnut qanigisaasut suliasaasunik nangitsisariaqartarsimapput

Kiffartuussiniarnermi kivitsinnginneq ajornartorsiutaaginnanngilaq – aammali naleqassutsimut illersorneqarnissa-mut tunngassuteqartuuvog.

► Puigortunngorneq, qanigisaasunullu tapersersiisannginneq

Puigortunngortarneq tamaat isigigaanni ataqtigii sumik akisussaassusilimmillu amigaateqarpoq:

- Isumaginnittoqarfiup aammalu peqqinnissaqarfiup akornani erseqqissumik ataqtigittoqanngilaq
- Ersernerluppoq, qanoq iliuuseqarluni suleriaqqittoqarniarnersoq
- Qanigisaasunut siunnersuinemik ilitersuinemik ingerlatsisoqanngilaq

Piffiit ilaanni qisuariartoqarneq ajorpoq, naak tamanna erseqqikkaluatoq, tamannalu illersorneqarsinnaanngilaq.

► Inissaqarnikkut atukkat aammalu avatangiisit

Utoqqarnut amerlasuunut ineqarnikkut atugassarititat ernumanartoqartitsipput:

- Inissiat oqummik aammalu peqqissutsikkut ulorianaatillit takussaapput
- Iluarsartuussisarneq aserfallatsaaliisarneq amigaataavoq
- Utoqqaat inissianut naleqqutinngitsutut nalilerneqarsimasunut inissinneqartarput

Inisq tassaavoq naleqartumik inooqataanermi tunngaviit pingaarnersaat – amerlasuunili susassaqtuni aaqqis-susnaanikkut sumiginnaanermik ingerlatsisoqartarpoq.

► Aningaasarneq, utoqqalinersiat aamma tunniussisannginneq

Aningaasaqarnikkut atukkat najummannartorsiortitsilersarput:

- Utoqqalinersiat kingusinaartumik tunniunneqaraangata – imaluunniit taamaattoqanngivikkaangat
- Sumik tunngaveqartumik utoqqalinersiat (soorlu 46 %) paasissutissiissutigineqaratik nassuiaassutigineqanngik-kaangata
- Isumaqtigiiissuteqareeraluarluni qanigisaasut tunniussivigineqanngikkaangata

Tamanna innuttaasuniit eqqorneqartartunut aningaasarnikkut qajannartumik innissisimareersunut aaqqissuusa-nikkut tatiginininnerannik innarluusarpoq.

► Iluaqusersuuteqartitsineq naleqquttunillu tapersiisannginneq

Pisariaqartumik iluaqusersuuteqartitsisinnaaneq naammaginngitsoq:

- Pingaarutillinnik iluaqusersuutaasussamut itigartitsisarneq, soorlu errorsiviit allallu oqilisaassutaasinnaasunut itigartissuteqartarneq

- Tusartaatit atorneqarsinnaanngitsut
- Ulluinnarni taparserneqarnissamut amigaateqartitsineq

Pitsaanngitsumik kinguneraa, inuunerissaarnissaagaluanut nammieersinnaanerusinnaanermullu sapanginneqarneq.

- ▶ Inatsisitigut isumannaatsitsinissaq amigartumillu sullinneqarneq
- Inatsisitigut isumannaatsuutitsinissamut annertuumik ajornartorsiortitsisoqarpoq
- Innuttaasut saaffiginnissutaasunik akissuteqarfigineqarneq ajorput
- Naammagittaalliorsinnaanermut aqutissiuunneqarnissamut ersernerluttut
- Ilungersunartumik inissisimanerit malitseqartinneqarneq ajorput

Aaqqissuussaaneq nukilaatsoq, politikikkut iliuseqarfigineqarnissaa pisariaqarpoq.

- ▶ **Nunaqarfinni atukkat immikkuullarissut unammillernartitaasut**
- Nunaqarfinniit saaffiginnissutaasartut malunnaatilimmik assignngillat.

- Soqanngingajalluinnartumik angerlarsimaffimi ikiorteqartitsisannginneq
- Ilinniarsimasunik atuisinnaaneq amigaataavoq
- Utoqqaat annertuumik pisariaqartitsit taparserneqanngitsullu

Sumiinneq tunngavigalugu assignngisitsineq pilersinneqartoq akuersaaruminaatsinneqarpoq.

10.2 Kommunit assignngillat

Kommune Kujalleq

Malunnaatilimmik utoqqaat paaqqutarinniffiit, suli-sussaqaarnikkut, malitseqartitsinissamullu unammillernarteqartitsineq ilungersunartorsiortitsivoq. Taakua saniatigut qanigisaasumut akissarsitsinissamut, ineqartitsinissamut aammalu nunaqarfinni angerlarsimaffimmi ikiorteqartitsinissamut ajornartorsiortitsivoq.

Kommuneqarfik Sermersooq

Puigortunngorneq pillugu saaffiginnissutit amerlapput, inissanik amigaateqarneq, naammaginangitsumik ingerlatsivimmiit kiffartuunneqannginneq. Aamma takussaavoq innuttaasunit utikattumik saaffiginittarnerit, tamannalu aaqqiissuteqartarsimannginnermik takussutissiisuvoq.

Qeqqata Kommunian

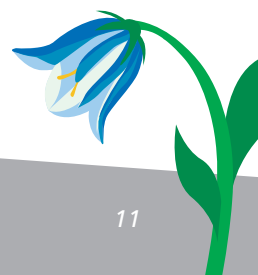
Saaffiginittut ikinnerupput, kisianni puigortunngorneq saaffiginnissutini inituneruvoq, nammieersinnaajunaarisinneqarsimasunut sinniisuutitaanernik aammalu utoqqalinersiat pisariaqartumik allannguutissaat saaffiginnissutaallutik.

Kommune Qeqertalik

Malunnaatilimmik utoqqalinersiat tunniunneqartarnerat ajornartorsiutaavoq, inigisanut aammalu sanngiillisimasunut utoqqarnut tapersiisarneq amigaataavoq. Aaqqissuussaankut suleqatigiissinnaaneq naammaginangitsut nalilerneqarpoq.

Avannaata Kommunian

Saaffiginnissutaasartuni takutippaat pisinnaatitaaffinnut tunngasut unammillernartinneqartartut, napparsi-manermi ikiorserneqartannginneq, puigortuuneq aammalu inissaqarnikkut ajornartorsiuteqartarneq. Taakkua saniatigut aamma naammaginangitsumik susassaqartuniit malitseqartitsisoqartannginneq.

► INERNILINEQ

Ukioq manna saaffiginnissutit takutippaat: Qitiusumik annertuumik utoqqarnut suliniarnermi annertuumik sumiginnaasoqartoq.

Iliuseqarnissamut isumalluutaasussanut kisimi tunngassuteqaannangilaq – iliuseqarnissamilli pingaarnersiuisinnaassuseqarnermik, aqutsinermik akisussaassuseqarnermik aamma tunngassuteqarput.

Makkua aaqqiissutissat pisariaqarput:

- Kommunikkaatumik qitiusumiillu piumasaqaatitalinnik isumassuinissamut aammalu passussinissamut pitsaasusiliinissaq
- Utoqqaat paaqqutarinniffiut aammalu angerlarsimaffimmi ikiorteqartitsisarnermut sulisoqartarnikkut minnerpaaffiliisoqassasoq
- Nalorninaatsumik utoqqalernersiaqartitsisarnermi naatsorsueriaatsip oqilisaavigineqarnissaa
- Inatsisitigut illersugassaanerup naammagittaalliorsinnaanerullu nukittorsarneqarnissaa
- Imikkut nunaqarfinnut suliniartoqassasoq.

Qulaarnaatsumik pisariaqartitat iliuseqafigineqartariaqavipput.

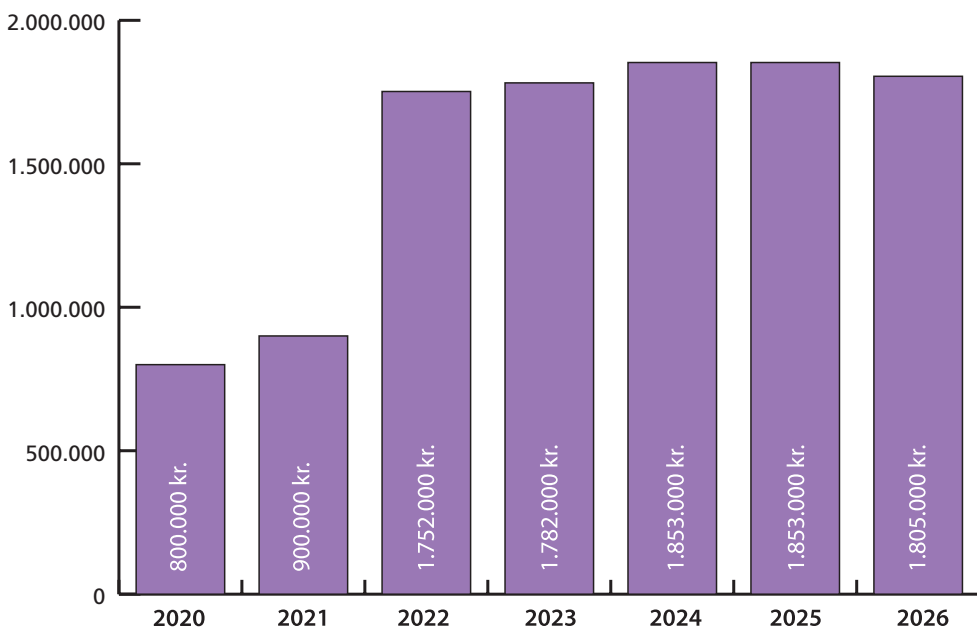
Inuiaqatigiit atugartuussusaat uuttortarneqartarpoq, utoqqartaminnut qanoq iliorfiginnittarnerisigut.

Ullumikkut utoqqaat amerlasuut naleqassusermik toqqissisisimannginnermillu pisinnaatiffitsik atorlugu atugassaqartinneqanngillat.

Tamanna politikkikkut akisussaaffiliivoq – akisussaaffillu tamanna kivinneqartariaqarpoq!

11. Aningaasaqarneq

Al-mit ukiut ingerlaneranni UPO ingerlanneqarnissaanut tapiissutaasartut

2022 aallarnerfigalugu UPO nammeneq aallattoqarfeqartinneqalerpoq, sulisumillu ataatsimik atorfinitsitsinnaalerluni.

11.1 Tapiissutit 2025-mut qaffanneqarnissaanut qinnuteqarnek, aningasaqarniarnerlu

2025-mut AI-mit tapiissutit 1,853 mio.kr. UPO ingerlatsinissannut tapiissutigineqarput. 2024 sanilliullugu anner-tunerunerat peqquteqarpoq, Namminersorlutik oqartussaniit qitiusumik digitalitigut kiffartuunneqarnermi akilii-sussaatitaaneq.

UPO saniatigut, allaffissornermi suliaqartitamik ataasiinnarmik atorfeqartitsivunga. Taamaammat suliasaqarfimmi annertuumi, inatsimillu tunngaveqarlunga, utoqqarnut tamanut oqaaseqartartut sulisoq ataasiinnaatillugu mar-luinnaaneq imaannaanngilaq.

Taassuma saniatigut naatsorsuuserisumik namminersortumik, pitsaasumillu suleqatigiinnissamik isumaqatigiissute-qarfeqarlunga.

Sulisuusugut, naatsorsuuserisumilli isumaqatigiissusiorfigisimasara, angerlarsimaffigisatsinniit digitalit atorlugit akornutitaqanngitsumik ulluinnarni sulineq ingerlapparput. Siusinnerusukkut oqaaseqartartoqarfik Nuummi inis-sisimanikuusooq atorunnaarsippara, aningaasaliissutit utoqqarnut tutsinneqarnissaat siunertaralugu.

UPO pilersinneqarneraniit, inuiaqatigiillu tamatuminnga ilisimaarinnikkiartornerat ilutigalugu, minnerunngitsu-mik utoqqaat inatsisitigut pisinnaatitaaffii pillugit, tupigisanngilara oqaaseqartartunut allanut sanilliullugu UPO nipaappallaarneralugu uparuarneqartarnera, tamanna nassuiaatissartaqarpoq.

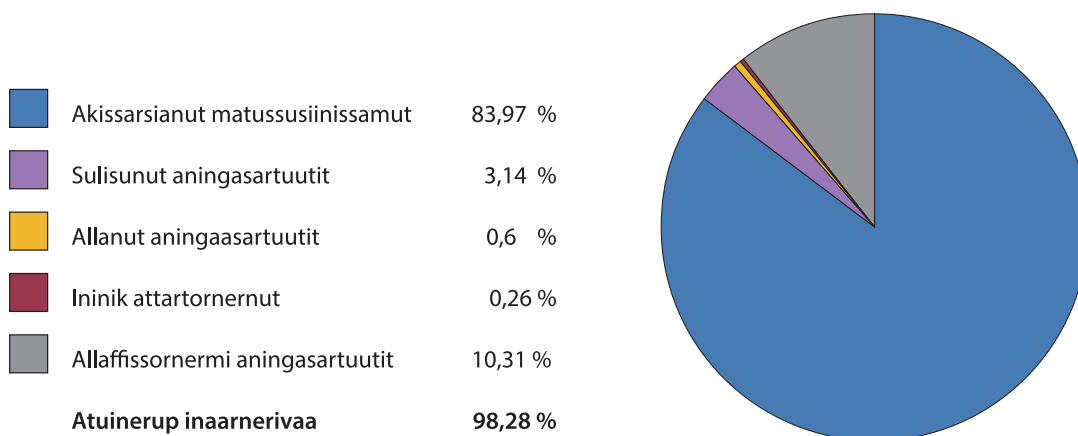
Tamanna peqquteqarpoq, UPO oqaaseqartartunut allanut naleqqiullugu annikinnerungaarnerannik tapiiffigine-qartarnera, tamannalu peqqutigalugu UPO inatsisaata malinninniarnaranut saqquminerusinnaanermik akimmiis-aartitsimmat.

Isertuusaatiginagu nalaarutigissavara, nunagisatsinni isorartuumi annertuumik unammillernarmat, sulisumik ataa-siinnarmik atorfeqartitsisinnaatitaaneq, tamannalu naammaginangimmat, naammagittarnarmallu.

Taamaammat ingerlatsinermut 2025-mut tapiissutit annertusineqarnissaanut qinnuteqarnerit suliniarninni pitsaa-nerulersitsinngilaat, sussasaqartumik qisuariaammik akissummilluunniit tigusaqarnikuunani.

Taakkua saniatigut akissarsianut isumaqatigiissutit nutaat april 2025 kingumoortumik atuutilersinneqartut, AI-mit tapiissutini atuutilersinneqarneraniit nalimmassarneqanngillat, tamatuma kingunerisaanik suli qaavatigut aninga-saqarnikut unammillernartunik 2026-mut suleriaqqinnissamut pitsaanngitsumik kinguneqarnissai naatsuutigerii-ginnarneqarsinnaavoq.

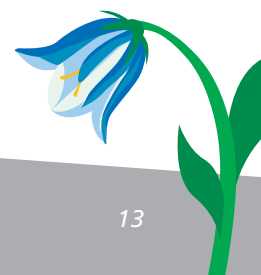
2025-mut AI-mit tapiissutit kisitsit atorlugit takutitassiaq

11.2 Aningaasaateqarfinnut qinnuteqarnerit

Avinngarusimanerusuni utoqqaat atugarisaat annerusumik ilisimasaqarfiginerujumallugit, inatsisitigut pisinnaati-taaffii aallaavigalugit, immikkut suliaqartitsiniarlunga siunniussaqaqaraluarpunga.

Taamassuma tunngavigaa, avinngarusimanerusuni utoqqaat atugarisaannik paasissutissaateqan-nginneq, aammalu nunatta kangianiit, nunatta kitaanut sanilliullugu saaffiginnittoqanngisaannarne-ra, nunaqarfinniillu saaffiginnittartut annikinneruneri tunngavigalugit.

Siunniussaq aallartinniarlugu aningaasaateqarfinnut marlunnut qinnuteqarnera kinguneqanngilaq, qinnuteqarfigisap aappaaniit ilaleneqanngilaq, aappaalu akissuteqarani. Isuma sulii qimanngilara, isumaqarlunnarama pingaaruteqartoq isorliunerusuni avinngarusimanerusunilu utoqqaat inooqataanerminni atugaasa sukumiisumik misissuiffigineqartariaqartuusut. Apequtigineqarsinnaavoq soq taava assoroorussutigalugu siunniussaq naammassisimasiniarneqaannarsinnaannginnersoq? Eqqaamaqqunarpoq oqaseqartartup saniatigut sulisoq ataasiinnaammat, tapiissutaasartullu killiliimmata.

11.3 2026-mut tapiissutit appartinneqarput

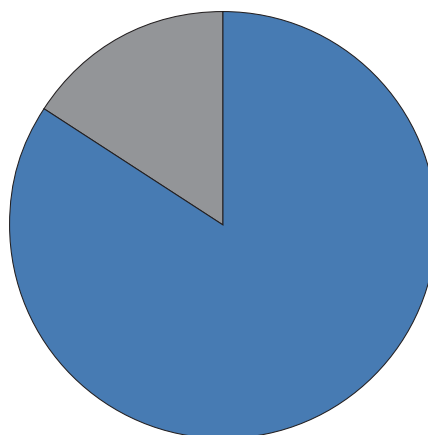
Tunngavilersorluakkamik 2026-mut aningaasanut missingersuummut UPO-fik annertunerusunik tapiiffigeqqullugu qinnuteqaat piffissaagallartillugu tunniunneqarpoq, pingaartumik suliariniakkani aammalu sulisoqarnikkut amerlilisoqarnissamut siunertaqartoq.

Kingorna paasinarsivoq, Nunatta karsianut avaqqunneqarsinnaanngitsumik sipaarniartariaqarneq peqqutigalugu, UPO 2,3 % tapiissutaasunit sipaarniarfigineqartariaqartoq.

Tamatuma kinguneraa, ukiup siulianut sanilliullugu, 2026-mut ingerlatsinermut aningaasaqarniarnikkut ajornerusumik inissisimalerneq, suliniarnerullu sulii ilungersunarnerulernera.

2026-mut AI-mut tapiissutit kisitsit atorlugit takutitassiaq

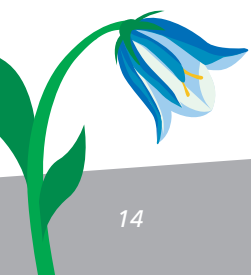
	Akissarsianut matussusiinissamut	83,36 %
	Sulisunut aningasartuutit	0,00 %
	Allanut aningaasartuutit	0,00 %
	Ininik attartornernut	0,00 %
	Allaffissornermi aningasartuutit	15,60 %

2025-mi akissarsiat iluarsiivigineqartut tapiissutini naleqqussaavigineqanngillat, taamaammat isumaqatigiissutit naapertorlugit avaqqussinnaanngisat agguarneqariarnikuupput

11.4 2026-mut tapiissutaasut appartinneqarnerisa kingunerisaanik siunniussat tamaatinneqarput

- UPO sulinermini qarasaasiaa nutarterneqartariaqavissoq akissaqartinneqanngilaq
- UPO siuliata ukiut siuliini AI 2022 aamma 2023 sippuilluni atuisimani, sapinngisaq tamaat matussusiinarnierigaluara sulii iluatsinngilaq.
- Sumiiffiit tikillugit, pissutsit takullugit, sussaqaartunillu naapitsisinaanerit piviusunngortinneqarsinnaajunnaarput. Pingaartumik, utoqqaat atugarliortut immikkut isiginiaqarnissaanut arajutsisaqarneq, avinngarusimasuni pilersaarusiortfigisakka Qaanaaq, Narsaq, Nanortalik, periarfissaqarpallu Kommune Qeqertalik taamaatiinnarneqarput.

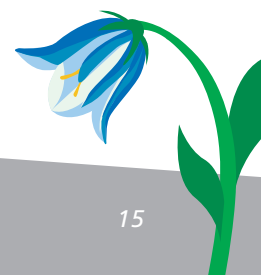

- Pisortat allat ingerlatsiviiniit ukiup ingerlanerani, angalanertalinnik pisussanut UPO peqataaqqullugu qaaq-qusissagaluarpas, akissaqartinneqanngillat. Taama pisoqartillugu qujaannartarnissaq orniginanngikkaluartoq avaqqunneqarsinnaanngilaq.
- Isumasioqatigiissitsinissamut pilersaarutaagaluq - Utoqqaat paaqqinniffiini aamma angerlarsimaffinni ikior-teqartitsisarnermi nunarput tamakkerlugu, Perorsaannerit ilinniarfik suleqatigineratigut ingerlanneqarnissaa iluatsikkaluartoq, aningaasaqarniarnerup unammillernartuunera peqqutigalugu isumasioqatigiissitsinissaanerpiviusunngortinnissaanut aaqqissuisutut angalanissannut najugaqarnissannullu matussutissaqannginnama, pilersaarut ukiup naanissaanut pisussatut siunniussaq unitsiinnarpa.
- Tapiissutit annikillineqarneranik peqquteqartumik, utoqqaat pisinnaatitaaffiisa 2026-mut annerusumik sammerusutaagaluit, utoqqaat pisinnaatitaaffiitut tunngasut, aallakaatitassiat naatsut, il.il naatsorsuutigisamiit annikitsuinnarmik matussuserneqarsinnaapput.

11.5 Pingaarnersuilluni 2026 suliniutit ingerlanniarneqartut

Tapiissutit 2026-mut appartinneqarnerat uniffiginagu, ulluinnarni inatsimmik tunngaveqartumik suliasaqarfiup ingerlanneqarnissaata saniatigut, piffissami aggersumi utoqqaat tungaannut *navianartorsiortitsinnaasut* makku ilaatigut eqqumaffigalugit suliniutissatut qulequttat siunniuppakka.

- **Suleqatiginissamut isumaqatigiissutit**
Kommuninut tamanut suleqatiginissamut isumaqatigiissutit sammissallugit. Isumaqatigiissutit ilai www.utoqqaat.gl - nutaarsiassani takuneqarsinnaapput.
- **Nittartagaq www.utoqqaat.gl**
Piginnaasaasa annertusineqarnissaanut suliaqarneq, taamaaliornikkut atuisussanut utoqqarnut qanigisaasunut suleqatiginannillu atornerqarnerulernissaa siunertaralugu.
- **Utoqqaat paaqqinniffiitut nakkutilliisussaataaernerit qulakkeerneqartarnissaa**
Utoqqaat paaqqinniffiitut ernumanartumik inissittoqannginnissaa siunertaralugu alaatsinaatuarnissaq patajaallisaanissarlu sunniuteqataaffiginiassallugu
- **Immikkut utoqqaat pisinnaatitaaffinnik annertusakkamik qaammarsaaneq**
Utoqqaat kiffartuunneqartarnerminni sulisoqarnikkut amigaateqartuarnerup utoqqaat pisinnaatitaaffiisa suli annertunerusumik qaammarsaassutigineqarnissaat
- **Utoqqaat aningaasaqarnikkut atugarliortut**
Immikkut utoqqaat pisariaqartitsisut aningaasatigut ikiorserneqarsinnaanermik killeqartitsineq sumiiffinni aalajangersimasuni sunniuteqarnissaq
- **Puigortunngortarneq - piginnaatitaaffiillu**
Amerliartuinnartut puigortunngornermik napparsimalersimasut, taakkualu qanigisaannut pisinnaatitaaffiisa sulissutiginnissaat.

” Nalornissutigaarput
puigortunngorneq pillugu
sumut saaffiginnissanerluta ”

” Anaanaga utoqqaat illuaniit
annittariaqarnikuuvara
– tamanna
paasisimaneqanngilaq ”

” Iluatsittisimatilluta
nunaqarfittarsinni aatsaat
ikiorserneqarsinnaasarpugut ”

” Akissarsitinneqanngilanga,
naak tamanna isumassuisutut
pisinnaatitaaffigaluarlugu ”

” Anaanaga naammattoorpara akunnerit
arlallit uppissimalluni natermi nalasoq, sulisut
tamanna arajutseqqasimavaat ”

” Inigisarput oqoqarpoq,
pisortat susassaqartut
akisussaaffimmik tigussillutik
iliuuseqanngillat ”

” Utoqqalinersiakkka 46 %
tikillugu appartinneqarsimapput,
nassuiaanneqarnangalu ”

” Ajorluinnaqqissaartoqaralua-
raangalluunniit, aaqqissusaaanermi
pisortat qisuariarneq ajorput ”

” Arlaleriaqarluni utoqqaat
illuani sulisoqarneq ajorpoq,
aamma unnuarsiortuni taama
pisoqartarpoq ”

